

RAST

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

da občutim v sebi le eno veličast vesoljstva tihega

Vsako leto se ob začetku šolskega leta medijska pozornost usmeri na šolski svet. Vsakokrat znova pri tem ugotovimo, da je eden izmed temeljnih problemov našega šolstva število vpisov na slovenske šole.

Letošnji rekordno nizek vpis na slovenske tržaške višje šole (baje najnižji od daljnega leta 1970), to je 115 vpisov, mi daje priložnost, da opravi manjšo "analizo" zamejskih dijakov. Opozarjam, da nima ta analiza nobene znanstvene podlage, ampak izhaja iz osebnih izkušenj in je posledično bolj naravnana na tržaško stvarnost.

Med poglavitnimi povzročitelji zmanjšane- ga števila dijakov je seveda demografski padec. Vsekakor pa obstaja neka razlika med številom učen- cev, ki so zaključili slo- venske srednje šole, in številom dijakov, vpisanih na višje šole na Tržaškem.

Včasih je bila razlika pogojena tudi od tega, da so nekateri dijaki začeli delati takoj po srednji šoli. Sedaj pa se to ne dogaja, ker imajo dijaki, rojeni leta 1986 in kasneje,

podaljšano obvezno šolanje še za dve leti.

Na žalost nimam podatkov o vpisih na goriške slovenske višje šole. Vedno več "tržaških" dijakov, posebno z zahodnega Krasa, se namreč odloči za Gorico, predvsem za industrijsko tehnični zavod "Jurij Vega" in za trgovski zavod "Ivan Cankar". Ti šoli, posebno zavod "Jurij Vega", nudita bolj specifično izobrazbo od tržaških.

Zamejski dijaki, ki se vpisujejo na italijan- ske šole, ponavadi izbirajo te, ker ni sloven- ske inačice. To velja npr. za tiste, ki bi radi obsikovali pomorsko ("navtično") šolo. Mno- gi se tudi odločijo za italijanski strokovni tehnični zavod "Alessandro Volta", ki naj bi bil bolj specifičen in zahtevne-

jši od naše "elektronske"

(elektronske smeri poklicnega zavoda "Jožef Štefan").

Nekaj slovenskih vpisov beleži tudi italijanski znanstve- ni licej "Guglielmo Oberdan", prav tako zaradi svojega slovesa o

zahtevnosti.

Tako kot se redči število dijakov, ki se vpi- sujejo v prvi razred slovenskih višjih šol, tako seveda pada tudi skupno število viš- ješolcev: od 829 (v šolskem letu 1993-94) do letošnjih 557. Ob takih številkah lahko opazimo, da perspektive za slovensko šolo niso najbolj rožnate.

Vsekakor pravijo, da ni važna kvantiteta, ampak kvaliteta. Kljub temu, da to na prvi pogled zgleda samo izgovor, je to po mojem načelo, katerega bi se morali vedno držati, posebno pri slovenskih šolah.

Slovenske šole vsekakor lahko nudijo nekaj več kot italijanske; dijaki spoznajo dve različni kulturi, dve mentaliteti, kar italijan- ske šole, kljub različnim projektom o multi- kulturalnosti ne morejo in ne znajo nuditi.

Sara Magliacane

IZBIRA SLOVENSKE ŠOLE, IZBIRA KVALITETE

RAST 06
SEPTEMBER
2002

VSEBINA

Uvodnik	1
Pika na i	2-3
Agora pod lipo	3-4
Ocene	5
Intervju	6-7
Literatura	8

RAST,
mladinska priloga
Mladike,

34133 Trst,
ul. Donizetti 3

rast_mladika@hotmail.com

Pripravlja
uredniški odbor mladih

Pri tej številki so
sodelovali: Sara
Magliacane, Jan
Gustincic, Andrej Černic,
Mirjam Malalan, Breda
Susić, Ivan Jevnikar,
Peter Jevnikar, Gasper
Blazić, Lisa Merigglioli,
Zulejka Paškulin in
Tomaž Susić.

Številko je uredila
Breda Susić

Oblikoval
Matej Susić

Trst, september 2002

Tisk Graphart snc
Obrtna cona Dolina
507/10 - Trst
tel. 040/8325009

"Spet šola!" (foto Jan Gustincic)

Tema letošnje Drage mladih je bila: "Zedinjena Slovenija v združeni Evropi". Okrogla miza, ki je bila v parku Finžgarjevega doma na Opčinah 31. avgusta 2002 in na kateri so sodelovali bivši guverner Banke Slovenije France Arhar, predsednik Urada za manj razširjene jezike pri Evropski Uniji Bojan Brezigar in slikarka ter publicistka Veselka Šorli Puc, je nosila naslov "Več evrope, več Slovenije". O tej temi so razmišljali tudi Andrej Černic in udeleženci Drage mladih. (Uredništvo)

Slovenija že dalj časa nestrpnost trka na vrata Evrope s prošnjo, naj jo le-ta uradno "posinovi". Ključno leto 2004, ko naj bi dežela na sončni strani Alp postala polnopravna članica zveze, je vse bliže. Obstaja učinkovita oblika simbioze med našo

matično domovino in nadnacionalno tvorbo brez meja in z enotno valuto?

Evropa vstopa v novo obliko demokracije: potem ko se je v stari Grčiji osnovala "mestna" demokracija, ki je temeljila na polis (mestu) in potem ko je s francosko (1789) in še prej ameriško (1776) revolucijo nastal prvi osnutek nacionalne demokracije, gre danes, na obzorju tretjega tisočletja, Evropa v novo, nadnacionalno demokracijo. Splošne evropske vladavine ljudstva bo seveda s seboj prinesla precej novosti. Kaj bo odslej z zaščitnim znakom dosedanje, moderne demokracije, z nacionalno pripadnostjo? Giuliano Amato, podpredsednik Evropske konvencije v intervjuju za geopolitično revijo Limes meni, da so se

Gostje na okrogli mizi, ki je bila na letošnji Dragi mladih posvečena temi "Več Evrope, več Slovenije" so bili (z leve) Bojan Brezigar, Martin Puc (moderator), Veselka Šorli Puc, France Arhar. (foto KROMA)

v globaliziranem svetu razmere spremenile in da je treba suverenost posameznih držav (in idejo o nacionalni pripadnosti) podrediti skupnim, gospodarskim evropskim interesom.

Sam trdi, da je potrebna čim popolnejša integracija med državami članicami (k temu sicer dodaja, da se na novem evropskem drevesu ne sme dokončno odrezati veje koncepta nacionalnosti), saj je v boju proti organiziranemu kriminalu, trgovanju z begunci, norim kravam in nenazadnje proti mednarodnemu teorizmu potrebna čimvečja složnost. Enačenje več Evrope = manj ideje o nacionalni državi = več interakcije na (enotnem) gospodarskem tržišču je torej po Amatovih besedah ključ uspeha nove nadnacionalne superdržave.

Kaj pomeni to za Slovenijo? Amatove besede marsikaterega Slovenca spominjajo na razmere v socializmu, ko Ljubljana ni bila avtonomna in je morala odgovarjati Beogradu. Socialistična republika Slovenija je bila takrat lokomotiva jugoslovanskega gospodarstva in je za sabo vlekla vagone (gospodarstvo južnih bratov), ki so jo močno zavirali. Z vstopom v EU bi nove gospodarske partnerice seveda bile svetovne velesile (Nemčija, Italija, Francija) in ne republike v ekonomskem razsulu (Srbija od 80ih naprej). Nevarnost izkoriščanja pa še vedno obstaja: slovenski evroskeptiki se bojijo, da bi velesile uporabljale Slovenijo le kot molzno kravo. Evroskepsa bi v kratkem lahko močno

**SLOVENIJA
V EU**

**POLNOPRAVNA
ČLANICA
ALI MOLZNA
KRAVA?**

rasla. Iz delovnega gradiva Evropske komisije namreč izhaja, da bo leta 2004 razmerje med vsoto, ki jo bo Slovenija vplačala v proračun EU, in slovenskim dohodkom, ki ga bo EU izplačala Ljubljani, negativno: minus bo znašal 129 milijonov evrov. Negativni trend se bo verjetno nadaljeval vsaj do leta 2006, ko bo izguba znašala 71 milijonov evrov.

Po drugi strani se moramo zavedati, da je gospodarsko gledano Slovenija že skoraj neločljivo vezana na EU. Po poročanju tednika Mag so slovenska podjetja v letu 2001 od evropskega trga imela za 6,4 milijarde evrov finančne koristi (izvoz in tuje

naložbe v Sloveniji). Ta vsota je petdesetkrat večja od že omenjenega evroprimanjklaja 129 milijonov evrov za leto 2004.

Iz tega sledi, da je vključitev v EU za slovensko gospodarstvo nujna. Da bomo članstvo Slovenije lahko označili za uspešno pa je potrebna racionalnost in treznost političnega vrha v evrokrmarjenju slovenske države, začeniši z ohranjanjem večinskega deleža glavnih vzvodov gospodarstva - bank (Nove Ljubljanske banke in Kreditne banke Maribor) - v slovenskih rokah. Samo tako bomo lahko govorili o pravilnosti binoma več Evrope=več Slovenije.

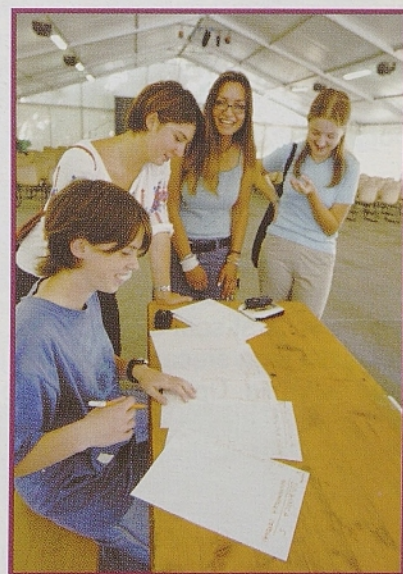
Andrej Černic

Vsako leto se na Dragi mladih na Opčinah zberejo mladi Slovenci iz Slovenije in zamejstva.

Letošnja izvedba Drage mladih je bila posvečena problematiki vstopa Slovenije v Evropsko unijo, kar nakazuje že naslov "Zedinjena Slovenija v združeni Evropi". Velikokrat je mogoče slišati o tem, kakšne posledice bo na gospodarskem in političnem področju prinesel vstop v Evropsko unijo, le malokdo pa se vpraša, kako bo vstop v "Evropo brez meja" vplival na celoten slovenski narod, tako v

Sloveniji kot v Zamejstvu in povsod, kjer živijo Slovenci.

Mladi, ki so se od 29. do 31. avgusta udeležili predavanj in delavnic na to temo, so si postavili vprašanje narodne identitete: bomo Slovenci v EU ohranili nacionalno zavest ali pa bomo klonili pred globalizacijo? Bomo še naprej Slovenci v Evropi ali Evropejci v Sloveniji? In kako bo sodelovala slovenska mladina z obeh strani meje? Se bo slovenska mladina sposobna odzvati na priložnosti in izzive, ki jih prinaša združena Evropa? Se zavedamo pomena združene Evrope in njenih vrednot? V okviru novinarske delavnice smo o tem povprašali nekaj udeležencev Drage mladih, ki so nam zaupali tudi nekaj svojih vtisov letošnjega srečanja.

Martin Puc, 24 let, Ljubljana:

"Drage mladih sem se udeležil v vlogi koordinatorja. Od Drage si pričakujem da bi se rodila nova, boljša Draga mladih, ki bi še naprej živela v času. Letošnja tematika je zelo aktualna, Draga mladih skuša namreč vedno biti aktualna, njen pristop do tematike pa je seveda nov in mlad.

(dalje na naslednji strani)

Spodaj: v četrtek, 29. avgusta, se je Draga mladih začela v Komnu, kjer je predaval Milan Gregorič (foto Maver), v Ljubljani in Beltingih na t.i. regionalnih srečanjih, ki so bila med sabo povezana preko videokonference.

Desno: Sara, Mirjam, Lavinia in Alja sprejemajo in vpisujejo udeležence. (foto KROMA)

DRAGA MLADIH 2002

Marko Kavčič, 21 let, Šentjost: "Zame je Draga Mladih nova izkušnja, ne vem še točno za kaj gre. Pustil se bom presenetiti, prišel pa sem poslušat ljudi, ki imajo kaj povedati. O obravnavani tematiki bolj malo vem."

Metka Šinigoj, 16 let, Opčine: "Letos sem prvič na Dragi mladih. Udeležila sem se je predvsem zaradi delavnic in trenutno sodelujem v gledališki delavnici. Spoznala sem že več oseb in vse je zelo prijetno."

Levo: petek je bil posvečen delavnicam. Udeleženci športne delavnice so šli s kolesi na odkrivanje Krasa. (foto B. Susič)

Spodaj: čas za pogovor - kako bomo oblikovali novo Drago mladih? (foto Maver)

Odnosi med Slovenci in zamejci se lahko po vstopu Slovenije v EU razvijejo po dveh različnih poteh: morda se ne bo nič spremenilo, morda pa bo prišlo do večje izmenjave, skupnega trga, kdor je iz Ljubljane, bo lažje šel v Trst in obratno. Slovenija bo seveda zmožna braniti svojo identiteto, moramo pa biti bolj odločni, posebno v odnosih do sosedov."

Sara Magliacane, 17 let, Devin: "Na Drago mladih sem prišla, ker so me povabili, že večkrat sem se udeležila tega srečanja, vseč mi je bilo zato sem se vrnila. Upam, da se bodo s priključitvijo Slovenije EU odnosi med Slovenci in zamejci izboljšali in da bo več sodelovanja med mladimi."

Jasna Košuta, 17 let, Opčine: "O Dragi mladih sem zvedela po zaslugi prijateljev. Iskreno povem, da se o problemu vključitve Slovenije v EU ne zanimam veliko, vsekakor sem se udeležila Drage, da bi to temo malo poglobila."

Nataša Kavaš, 27 let, Beltinci: "Mislim, da kjer je slovensko srce, tam smo Slovenci doma, ne glede na meje, važno je le, da se tam počutimo doma. Za Slovenijo si seveda vsi želimo, da je pripravljena na vstop v EU. Včasih pa naši politiki delujejo nestrukturalno in nepovezano, kar seveda škodi."

Slovenci bi morali med sabo bolj sodelovati, iskati bi morali skupne rešitve. Gledati bi morali na skupne probleme, ne pa skrbeti le za lasten vrtiček."

V ZDRUŽENI EVROPI
VEČJE SODELOVANJE
MED MLADIMI
SLOVENCMI

Zbrani vtisi kažejo, da je bila tema letošnje Drage Mladih še kako aktualna in da mladi sprejemajo vstop v EU z mešanimi občutki. Veselje, pričakovanje, dvom in celo strah. Vse to sestavlja razpoloženje mladih Slovenk in Slovencev pred pridružitvijo Evropski zvezi. Slovenija je nedvomno majhna država, zato je stah pred zgubo nacionalne identitete

velik. Vendar če smemo verjeti slovenskemu pisatelju Dragu Jančarju, ki je nekoč zapisal, da je vsaka dežela majhna ali velika toliko, kolikor so majhni ali veliki ljudje, ki v njej živijo in ustvarjajo, potem se za prihodnost Slovencev ni treba bati, seveda če bomo obdržali nacionalno zavest in identiteto.

Članek smo pod mentorstvom Brede Susič pripravili udeleženci novinarske delavnice: Mirjam Malalan, Gašper Blažič, Peter in Ivan Jevnikar.

Mirjam Malalan

Na ameriških tržiščih je nadaljevanje filma *Men in Black* vzbudilo precejšnje zanimanje, tako da je dobiček dosegel skoraj 200 milijonov dolarjev. Velika je bila nostalgija po dveh "blues brothersih", ki si kratkočasita življenje z "ne-zemljanskimi" posli, saj je njuna zadnja pustolovščina izšla skoraj pet let po prvi. Medtem se je agent K (Tommy Lee Jones) upokojil in njegovo vlogo je prevzel agent J (Will Smith) in si s tem prisvojil častno mesto v organizaciji MIB.

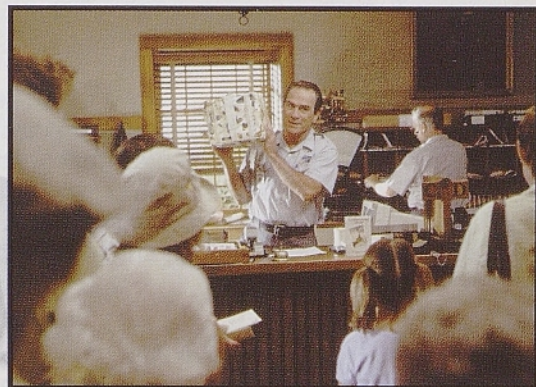
Stvari se začnajo zapletati, ko se na sceni prikaže Serleena, zlobno kylothiansko bitje, polno - vsaj kar se tiče zemeljske estetike - gnusnih lovov. Sexy človeško podobo ji daje Lara Flynn Boyle. Serleena se pojavi na Zemlji zaradi iskanja močnega vira energije, ki bi v njenih rokah povzročil intergalaktično katastrofo. Pri iskanju ji pomaga neprikupni dvoglavi sodelavec Scrad/Charlie.

Agent J bo moral starejšega učitelja K-ja znova vpeljati v organizacijo MIB, ki ima nalogo, da Zemljo obvaruje pred vesoljskimi grožnjami. Samo Tommy Lee Jones namreč pozna Serleenino misijo na Zemlji. V tem bo agent J naletel na precejšnje težave, saj so agentu K-ju odvzeli spomin z nevrolizatorjem in zadnjih pet let je užival življenje povprečnega civilista: delal je namreč kot uslužbenec na pošti. Toda to ga ne bo zaustavilo.

Tako se ponovno pričenja dialektika čudnega para, ki spominja na Stana Laurela in Oliverja Hardyja, saj agent K ravna s Willom kot z otrokom. Pri tem ne manjka prepirov, ironije in medsebojnih reševanj. Tudi ostalo ima okus že pozna-

nega: številne vrste nezemeljskih bitij (skrbno jih je izdelal mojster filmskih efektov Rick Baker), tipično futuristično orožje in govorci pes... z dodatkom ogromnega črva, ki prebiva v mestni železnici in požira kose vlakov.

Črne obleke ter očala, futuristično orožje, nezemljani vseh vrst, ironija... recept za nov uspeh filma Men in Black II.

Ironičen, razgiban, poln novih, a večkrat tudi ponavljajočih se efektov, je film vendarle zanimiv in privlačen predvsem za

mlade gledalce. Režiser Barry Sonnenfeld in producent Steven Spielberg sta dolžino filma skrčila na osemdeset minut, kar je zelo redek primer za sedanji Hollywood.

Ivan Jevnikar

Marsikdo verjetno sploh ne ve, kaj pomeni ta beseda. Ko izve, da gre za navijaške skupine, pa si takoj predstavlja divje navijače z nogometnih tekem. Ko mu pojasnimo, da je to posebna plesna skupina, pa se nasmehne in pomisli na dekleta pompon, ki jih je videl v kakem ameriškem filmu.

CHEERLEADERS V ZAMEJSTVU

V resnici pa gre za pravo plesno-akrobatsko veščino, ki jo urejajo stroga pravila in ki zahteva od cheerleadersov veliko požrtvovalnosti, da dosežejo primerno telesno pripravo.

Le pogledjmo, kaj vse spada zraven in kako sodniki ocenjujejo njihove nastope:

OBLEKE NAVIJAČEV

Dekleta: Mini krila morajo biti usklajena z zgornjim delom, ki sega do pasu (trebuh mora biti pokrit). Rokavi so lahko dolgi ali kratki. Lasje morajo biti obvezno speti!

Fantje: Hlače (lahko dolge ali kratke), ki so usklajene z zgornjim delom dresa - majico (rokavi so lahko dolgi ali kratki). Lasje morajo biti obvezno speti!

Oblačila deklet in fantov se morajo oblikovno in barvno ujemati. Zaradi varnosti je priporočljivo, da so zgornji deli oblačil pri dekletih in fantih oprijeti.

TEKMOVALNI ČAS

Kategorija	Minimum	Maksimum
Navijaške skupine	2:15	2:30
Plesne skupine	2:15	2:30
Partnerski dvigi	1:00	1:30

Posamezniki	1:00	1:30
Maskote	1:00	2:00

PRIPOMOČKI V KOREOGRAFIJAH

Znaki, megafoni, zastave, napisi in pomponi so edini dovoljeni pripomočki za uporabo v koreografijah pri navijaštvu. Pri plesnih kategorijah so edini dovoljeni pripomoček le pomponi.

OBUTEV

Vsi tekmovalci in varovalci morajo nositi primerno navijaško obutev, ki ne pušča sledov. Navijaška obutev pomeni superge s čvrstim podplatom in obliko. Prepovedani so plesni, jazz ali tekstilni čevlji itd.

DEFINICIJE

Dvig Zgradba, piramida, met ali dvig.

Gimnastika Kolesa, rondati, premeti, salte in ostale gimnastične prvine.

Baza Oseba, ki izvaja osnovno podporo za plezalca.

Glavna baza Oseba, ki nosi težo in je v kontaktu s tlemi.

Met Element, kjer izvajalec (letalca) nima stika s svojimi bazami.

Lovilec Oseba, ki je odgovorna za ulov letalca med sestopom.

Pomočnik Oseba, ki stabilizira dvig s pomočjo neposrednega kontakta z drugo osebo. Dvig je brez pomočnika še vedno stabilen. Pomočnik ne sme nositi nobene teže, čeprav se dotika dviga.

Plezalec Oseba, ki se ne dotika tal.

Letalec Oseba, ki se ne dotika tal ali kake druge osebe.

Varovalec Oseba, ki je odgovorna za varovanje vratnega predela in glave letalca oziroma plezalca. Varovalec lahko pomaga pri nadzoru dviga, ne sme pa biti izključna ali glavna podpora dviga. Varovalec mora stalno opazovati letalca ali plezalca in poskrbeti za varen sestop le-tega.

METI

Skupinski meti in katerokoli drugi met mora biti izveden na tleh. Izvajajo ga lahko največ 4 baze. Letalca morata ujeti najmanj

2 osebi iz prvotnega niza baz, pomagati pa mora tudi varovalec za predel vratu in glave. Met mora biti usmerjen navpično navzgor, preleti preko piramid so prepovedani. Pri izvajanju skupinskega meta morajo vse baze stati z obema nogama na tleh.

OCENJEVANJE

Sodniki ocenjujejo koreografijo in izvedbo po določenih merilih, ki jih predpiše sodniška organizacija:

DVIGE (Težavnost / tehnika, kreativnost)

VARNOST (Varnost partnerskih dvigov, postavitev dviga in sestop)

PREHODE (Težavnost / tehnika, kreativnost)

KOREOGRAFIJO (Raznolikost / originalnost - kreativnost, vizualni efekti / uporaba glasu / uporaba prostora)

KOMUNIKACIJO (PRIKUPNOST) (Kontakt s publiko / obrazna mimika, samozavest)

EFEKTIVNOST NASTOPA (Potek rutine / težavnost rutine, odziv publike)

Kot že rečeno, je za naš prostor ta disciplina nekaj popolnoma novega. Vanj ga je pred nekaj leti uvedla mlada profesorica telesne vzgoje in trenerka Petra Križmančič. S tem v zvezi sem ji zastavila nekaj vprašanj.

Kako si prišla na zamisel o ustanovitvi skupine cheerleaders?

Kot profesorica telesne vzgoje sem v Sežani spoznala ekipo cheerleaders deklet in se seznanila z njihovim delovanjem. Takrat sem sklenila, da bom svojo plesno skupino usmerila v to disciplino.

Kdaj si začela z vadbo plesov?

Začela sem leta 1998. Takrat smo se sicer imenovali MPŠ (Motorična plesna šola). Vadili smo v društvu Skala v Gropadi. Po dveh letih pa smo se usmerili v navijaštvo.

Kako je s treningi?

Vadimo trikrat tedensko v raznoraznih telovadnicah. Imamo namreč problem s prostori.

Poučuješ sama?

Začela sem sama, sedaj pa potrebujem pomoč. Zato sem najela dva strokovnjaka iz Slovenije, ki prihajata enkrat tedensko.

Koliko skupin je?

Imamo tri skupine, in sicer: skupino začetnikov (od prvega do petega razreda osnovne šole), nadaljevalno skupino (srednja šola in prvi razred višje), od tu naprej pa je navijaška skupina.

Kako pa se vzdržujete?

Vzdržujemo se sami s članarinami. Letos bomo skušali ustanoviti svoje samostojno društvo, ki ga bomo imenovali Cheerleaders team zora 98.

Kaj pa vaša tekmovanja in nastopi?

Tekmujemo na slovenskem državnem prvenstvu. Upamo, da se bomo udeležili tudi evropskega prvenstva. Letos bomo sodelovali z Jadranom in Borom. Prvi nastop nas čaka 12. oktobra v Gorici z Jadranom. Poleg tega smo v preteklih letih imeli že dve božičnici prijateljstva, in sicer z udeležbo skupine iz Slovenije.

Lahko poveš še kaj drugega?

Da, to, da so v skupino vabljeni vsi, ki jim je ta disciplina všeč, predvsem pa fantje.

Lisa Meriggoli

Spodaj in na prejšnji strani: posnetki iz nastopov skupine cheerleaders iz Gropade. (foto KROMA)

Jesen. Po zraku plavajo zlate sončne niti. Brodim po praproti ter uživam v šahovnici sonca in senc v tem zlatem jesenskem gozdu. Poslušam zlato, ki s šelestenjem pada skozi vejevje in zlati tla, kamor pade. Pod vsem tem pa sveti, baročni Bog, ki mi z naravo vred govori. Ustavim se ob malem kalu, ki je tokrat poln vode. Ob bregovih je tanka ledena skorja, po sredini plavajo divje race. Na vsem lepem se vse hkrati štopotaje dvignejo in jih je takoj dvajset, petdeset - le kje so se vzele, saj sem imela pogled na vso gladino? Nenavadno gagajo, aha, to bo tisti ukazovalni signal, ki jih je povezal. Lete nizko nad vodo, zakrožijo, se vrnejo - zdaj so že dvajset metrov visoko. Čebljajoč se oblikujejo v klin, perutnice kovinsko žvižgajo. Klin se vrne nadme, že kar visoko, a glej: to niso več navadne race, temveč poetične utve. Petdeset kovinskih križev utripa v enem ritmu, vodenih od ene volje. Krožijo vedno višje, v vedno širših krogih, kakor se pač dolina razpira navzgor. So le drobni križci, a kovinsko piskanje polni vso globel. Zavijejo med dva vrhova, obrnejo proti jugu - kam? Katero poveljstvo je v ozadju te brezhibno izvedene operacije, te vrhunske logistike? Saj res - logistika! Mar ne prihaja to od logos? Mar se nam skozi milijarde logističnih čudežev v živih bitjih ne razodeva tudi sam svetovni Logos?

To je bistvo naše eksistence, naše radosti, trpljenja in solza. Ptice to bistvo poznajo in dobro vedo, kam jih nesejo peruti. In praprot in trave in veje se nemirno zganejo, ko sape večerno zadišijo. Le zakaj samo jaz ne vem, čemu živim in komu bom živela? Moje srce že dolgo išče in ničesar več ne pričakuje. Vse poti so mu že dolgo enake in tuje. Križem rok fatalistično stojim ob vogalu življenjskega dogajanja in premišljam let ptic ter se, grenka in pusta, dotikam vetra, ki diši po divji praproti. Utrip narave samo komaj slišno prodira vame

in mi vliva minimalno moč, s katero naj bi reagirala in se rešila dogmatizma. V meni se te drobne kapljice moči zbirajo in kopičijo, duša postaja zanje pretesna, še komaj jih zadržujem in glej - v kriku plane iz mene: "VEM, ČEMU ŽIVIM!"

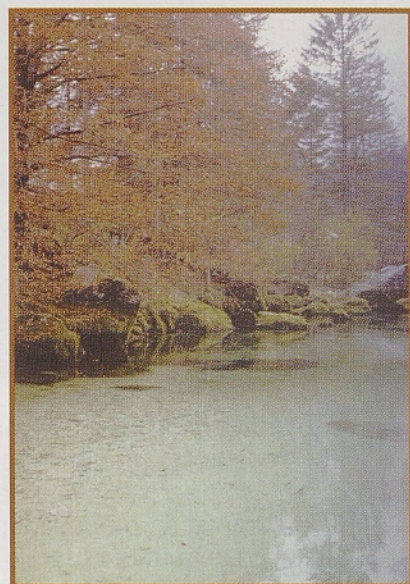
Streznil me je namreč pogled na mogočno smreko, ki raste - na skali. S treh strani jo objema z debelimi koreninami, ki se zabadajo v zemljo. Lahko si predstavljam, kako se je razvila. Seme je padlo na skalo, se vgnezdilo v lišaj in mah, z drobnimi koreninicami lovilo grude zemlje in kapljice vode, dokler se neki koreninski vršiček ni spustil od zemlje, se vanjo poželjivo zažrl - in drevo je lahkotno šinilo kvišku.

Spet je življenjski zagon zlomil odpor smrti. Elan vital. Vsak mislec ostrmi vpricho njega. Ta val neustavljivo preplavlja zemljo že tri milijarde let. Uveljavlja se v puščavskem pesku in sto

metrov pod zemljo. Lišaj se drži na goli skali. Prav tako ima vsakdo izmed nas prednike od začetka. Ne kuga, ne lakote, ne vojne niso zlomile tega življenjskega zagona. Kako dolgo bo še zmagoval? Velika moč mi iz večnih višav odgovarja: vedno - in to na nesluhten način.

Zato živim - da zmagujem, da potrjujem in uresničujem samo sebe in svoj smisel biti. Puhlosti in nesmislosti človeškega življenja sem zoperstavila harmonijo in smiselnost, ki vladata v naravi. Notranja nemoč in praznina sta v meni strti. Smisel bitja iščem zdaj v naravi, odprti vsakomur in za vsakogar skrivnost. V simfonijah strun sončne harfe dehti vetrič v silnem zanosu in mi nežno boža lase. Hrasti se priklanjajo zbeganim duhovom smrtnikov, vile zapuščajo varne panje. Zdaj pa zdaj se bo zagrnila pravljica, a taka, v kateri se bo vsakdo izpopolnil in sprejel znanje o stvareh. Taka, ki nas bo prevzemala s čarobnostjo sveta, v katerem živimo.

Zulejka Paškulin

(foto T. Susič)

KOT
SMREKA
JESENI